

NPE og tannlegen

Nylig lanserte Norsk pasientskadeerstatning (NPE) sin rapport for annen halvdel av 2024. I kjølvannet av dette kaster mediene seg på med overskrifter som «Jeg følte meg rundlurt av tannlegen», «Sjeldent høyt tall» og «Flere klager på tannlegen». Det er slik at antall saker stadig stiger relativt mye, mens utbetalingen som følger av disse sakene ikke stiger like mye. Odontologi utgjør NOK 35 millioner i utbetaling versus 1,3 milliarder i hele ordningen. Sammenlikner vi oss med legespesialitetene har odontologi en økning i antall saker i perioden 2020-24, mens dette er relativt stabilt hos legene, selv om det er tilsvarende økning som odontologi i privat virksomhet innen f.eks. ortopedi og øre-nese-hals. Det er en betydelig høyere andel som får medhold innenfor odontologi sammenlignet med de andre helseområdene. Da er det forståelig at mediene bruker slike overskrifter. Det gjør det allikevel ikke riktig.

Det har i løpet av disse årene pågått en bevisstgjøring blant tannleger av hva NPE er. Lærestedene og NTF har oppfordret tannleger til å bruke ordningen til pasientenes beste. Det ser vi at tannlegene nå gjør, både på behandling utført av seg selv og av andre. Jeg ser det som et kvalitetstegn i vår profesjon at vi tar dette ansvaret for våre pasienter. Tannleger utfører daglig avanserte behandlinger som har potensiale til å påføre pasienter komplikasjoner og mén. Med tanke på det store antall inngrep vi utfører er antall saker i NPE ikke alarmerende høyt, tvert imot. Jeg er svært trygg på at vi som stand utfører våre helseoppgaver innenfor det som kan betegnes som beste praksis, uavhengig av om det foregår i privat virksomhet eller i den offentlige tannhelsetjenesten. Jeg vil spesielt berømme alle de tannleger som arbeider i privat virksomhet og som oppfordrer pasienter til å søke NPE. I andre bransjer vil dette å innrømme komplikasjoner og feil påvirkes av frykt for et dårlig rykte og tapt inntjening. Jeg erfarer at dette ikke er tilfelle blant tannlegene. Det viser gode etiske refleksjoner og god moral. Det viser for befolkningen at vi er helsearbeidere å stole på. Vi utfører arbeid av høy kvalitet, vi har lite komplikasjoner og mén, men når det skjer så står vi åpent frem med det.

Foto: Kristin Aknes

Tannleger utfører daglig avanserte behandlinger som har potensiale til å påføre pasienter komplikasjoner og mén. Med tanke på det store antall inngrep vi utfører er antall saker i NPE ikke alarmerende høyt.

NTF har lenge arbeidet for nettopp dette. Med vårt store engasjement for «Gjør kloke valg»-kampanjen, vår satsing på etikk og faglig autonomi, og vår fremheving av NPE som en god ordning for tannleger og pasienter har vi bidratt til at det er anerkjent i profesjonen at komplikasjoner forekommer og at dette ikke skal dysses ned.

Så er det alltid mulig å bli enda bedre. Det er bekymringsfullt at så mange av sakene skyldes manglende eller ufullstendig journalføring. Det er vår erfaring at dette vektlegges i stor grad av våre tre universiteter. Så kan det være mange grunner til at dette likevel ikke følges opp godt nok ute i tjenesten. I og med at mangelfulle journaler også er et stort problem i forbindelse med Helfos kontroller, er det viktig for NTF å påpeke viktigheten av å bruke tid på å skrive gode journaler. Det er på trappene journalsystemløsninger hvor det ligger muligheter for at journalen skrives av journalsystemet mens vi samtaler med pasienten. Slike hjelpemidler vil lette vårt arbeid i journalføringen, men det er viktig å påpeke at det å skrive en god journal er en lovpålagt oppgave for oss som helsepersonell. Det må vi ta på største alvor.

NPE-rapporten peker også på at det er noen gjengangere blant tannlegene som har et større antall saker. Jeg vil påpeke at det ikke nødvendigvis betyr at disse gjør en dårlig jobb. Det kan være at de utfører forholdsvis flere behandlinger som har en større risiko for mén. Det kan også være at de burde fått hjelp til å korrigere rutineene. Det kan vi ikke lese ut fra statistikken. Det peker likevel på noen utfordringer vi har innen odontologi. Det utføres svært få tilsyn med tjenesten, og det er lite samarbeid mellom de etater som kontrollerer oss. NTF har i mange år påpekt at dette må forbedres. Det vil være til det beste for vår helseprofesjon. Det vil være bra for det store flertall som driver en forsvarlig virksomhet av høy kvalitet, og det vil være bra for de som trenger innspill og korrigerende tiltak. Slik vil vi fortsatt være en helseprofesjon som leverer høy kvalitet, til det beste for befolkningen, pasientene og oss selv.

Heming Olsen-Bergem
President i NTF